

TIL: Ullensvang kommune v/Elisabeth Pettersen Tveit
Kvinnherad kommune v/Gunn Tove Petterteig

FRA: Anders Korvald

SIGN.:

DATO: 02. DESEMBER 2022

Mauranger 2

Nærmere vurdering av økonomiske konsekvenser for kommunene.

1 Innledning

Statkraft Energi sendte i juni 2022 inn konsesjonssøknad for Mauranger 2 kraftverk med Blådal og Svartedal pumpestasjoner med overføringer. Vedlagt søknaden lå blant annet konsekvensutredning (KU) utarbeidet av Sweco med unntak av kapittel 18, *Samfunnsøkonomiske virkninger* som ble utarbeidet av Statkraft. NVE sendte i juli i år søknaden ut på høring.

Kvinnherad kommune (20/9) og Ullensvang kommune (27/9) har etterspurt en redegjørelse fra Statkraft på hvilke samfunnsmessige konsekvenser utbyggingen av Mauranger 2 vil få for den enkelte kommunen. Lund & Co har bistått kommunene, og kommet med følgende presiseringer:

Statkraft har vist til KU på side 175 følgende. Etter det kommunen kan se, er imidlertid dette en generell fremstilling av hvilke samfunnsmessige konsekvenser en utbygging av et kraftverk kan få. Det er for eksempel ikke tatt høyde for situasjonen hvor et gammelt kraftverk blir erstattet av et nytt, slik tilfellet er for Mauranger 2.

Etter hva Kvinnherad kommune er kjent med, kan en utbygging av Mauranger 2 blant annet kunne få innvirkning på eiendomsskattegrunnlaget for Mauranger 1 – og dermed for kommunens eiendomsskatteinntekter, både i de årene utbyggingen foregår og i etterfølgende år. Det er heller ikke gitt noen nærmere vurdering av hva kommunen antas å kunne få i naturressursskatt, eller i økt konsesjonskraft eller konsesjonsavgifter, med tanke på at det her dreier seg om utbygging av et eksisterende kraftverk.

Kvinnherad kommune ønsker derfor at Statkraft kommer med en nærmere vurdering eller et konkret overslag over de samfunnsmessige konsekvensene utbyggingen av Mauranger 2 vil kunne få for henholdsvis Kvinnherad og Ullensvang kommuner.

2 Samfunnsmessige virkninger

Verdiskapning av en utbygging av Mauranger 2 er stor. I dette notatet er imidlertid omfanget av de samfunnsmessige virkningene av utbyggingen begrenset til hva kommunene oppnår av økte inntekter. Inntektene er gjengitt i teksten nedenfor, men supplert med fordeling mellom kommunene. Se for øvrig Kap. 18 i Konsekvensutredningen.

Anleggsfasen

Indirekte skatteinntekter

Som omtalt i KU så vil utbyggingen genere 300-600 årsverk til lokale/regionale bedrifter. Odda ligger nært prosjektområdet, så bedrifter i Ullensvang kommune vil i sum sannsynligvis få større omsetning enn bedrifter i Kvinnherad. Dette gir indirekte skatteinntekter til kommunene.

På alminnelig inntekt betales ca 11% skatt til kommunen. Gitt en årsinntekt på 500.000,- per årsverk så vil ca 40.000,-/årsverk gå til kommunen. Antatt at utbyggingen gir direkte og indirekte 300 årsverk i Ullensvang og 150 årsverk i Kvinnherad så blir kommunenes merinntekt hhv. 12 mill.kr. og 6 mill.kr. i løpet av byggeperioden.

Eiendomsskatt

Som omtalt i KU så ligger skatteobjektene, dvs. kraftstasjonene, alle i Kvinnherad kommune. Når Mauranger 2 er under bygging, vil Kvinnherad kommune motta eiendomsskatt på grunnlag av investert kapital pr 31.12. Det er antatt 3-3,5 års byggetid avhengig av om det installeres 315 MW eller 2x315 MW. Kostnaden oppgitt i konsesjonssøknaden er 2,65 mrd. kr for trinn 1 og 1,23 mrd. kr for trinn 2, dvs. 3,88 mrd.kr. ved full utbygging. Kvinnherad kommune har eiendomsskatt på verker og bruk med maksimalsatsen 0,7 %. Eiendomsskatt i byggeperioden fordelt på byggeår blir da som vist i tabellen under [mill.kr/år]:

	Byggestart	1 år	2 år	3 år	4 år
Tr. 1	0	883	1767	2650	
Tr. 1+2	0	1109	2217	3326	3880
E.skatt/år	0	6,2	12,4	18,6	
E.skatt/år	0	7,8	15,5	23,3	27,2

Driftsfasen

I driftsfasen vil utbygging tilføre økte inntekter til kommunene gjennom økt eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgift.

Eiendomsskatt

Kvinnherad kommune har eiendomsskatt på verker og bruk med maksimalsatsen 0,7 % av beregnet markedsverdi. Skatteobjektene, kraftstasjonene, ligger alle i Kvinnherad kommune. I driftsfasen blir markedsverdien av kraftverket fastsatt indirekte ut fra verdien av produksjonsøkningen. Samlet produksjonsøkning (79 GWh/år) ligger til grunn for beregning av merinntekten. Statlig fastsatt maksimalsats er 2,74 kr/kWh. Det gir en økning i eiendomsskatten på ca. 1,5 mill. kr pr. år.

Det er riktig som Lund & co skriver at en utbygging av Mauranger 2 får innvirkning på eiendomsskattegrunnlaget for Mauranger 1. Den synker, i og med at ca halvparten av dagens produksjon flyttes til Mauranger 2, men begge stasjonene ligger i samme kommune og dermed synker ikke samlet eiendomsskatt til Kvinnherad fra Folgefonnverkene. Den øker ettersom produksjonen øker med 79 GWh/år.

Naturressursskatt

Naturressursskatten baseres som for eiendomsskatten, på produksjon og lokalisering av kraftstasjonene. Naturressursskatten øker trinnvis til full utbetaling f.o.m. år 7. Kommunen vil da motta nærmere 0,9 mill. kr pr år (1,1 øre/kWh, dagens kroneverdi) mer i naturressursskatt. Som for eiendomsskatten så er det samlet produksjonsøkning (79 GWh/år) som ligger til grunn for beregningen.

Konsesjonskraft

Vassdragstiltak medfører at konsesjonskraft tilfaller vertskommunene. Konsesjonskraft beregnes på grunnlag av kraftgrunnlaget, i antall naturhestekrefter, som følge av økt regulert vannføring gjennom kraftverkene. Vertskommunen til et kraftverk har krav på inntil 10 % av kraftgrunnlaget til en rimelig pris, som pr. d.d. er 11,57 øre pr kWh. Økningen i kraftgrunnlaget er av Sweco anslått til 38 500 – 45 600 nat.hk. i hhv. trinn 1 og etter trinn 2¹. Det gir 20-24 GWh/år økning i konsesjonskraftvolumet.

¹ Det er NVE som fastsetter kraftgrunnlaget og fordeler konsesjonskraft. Dvs. antall nat.hk. oppgitt her er kun indikative.

Gitt at krafta kan selges vidare for 50 øre/kWh², så vil kommunene få en merinntekt fra konsesjonskrafta på 8-9 mill.kr/år. Dersom kommunene allerede dekker sitt eget behov til alminnelig forbruk fra eksisterende kraftverk, vil konsesjonskraften bli tildelt fylkeskommunen.

Det er NVE som fastsetter kraftgrunnlaget (nat.hk) og fordeler konsesjonskraft og konsesjonsavgift mellom kommunene. Fordelingen er vanskelig å fastsette fordi det pumpes og føres vann fra felt i Kvinnherad til Juklavatn-magasinet der halvparten ligger i Ullensvang.

Dagens uttak er vist i tabell under.

	Mauranger MWh	Jukla MWh	SUM Kommune MWh
Kvinnherad	68 006,1	5 912,5	73 918,6
Ullensvang	34 768,0	5 991,0	40 759,0
SUM Kraftverk	102 774,1	11 903,5	114 677,6
Konsesjoner:			
18.07.1969			
01.07.2007	Oppdatert kraftgrunnlag for Mauranger kraftverk		

Ullensvang får 36% av all konsesjonskraft fra dagens anlegg selv om kraftverkene i sin helhet ligger i Kvinnherad. Bakgrunnen er at en stor andel av magasinvolumet ligger i Ullensvang.

Kraftgrunnlaget ble oppdatert i 2007 pga. overføring av Kvangrevatn og Markjelkevann pumpe. Overføring av Kvangrevatn til Juklavatn er i prinsippet lik det som skjer ved overføring av Blådalsvatn++ i Mauranger 2 - prosjektet. Ved overføring av Kvangrevatn til Juklavatn konkluderer NVE i sin beregning av fordelingen mellom kommunene at 100% av økt konsesjons-kraft og -avgift tilfaller Kvinnherad (ref. NVE-notat 200905838-4, 27/4-2010).

Statkraft har bedt Sweco om å vurdere fordelingen mellom kommunene. De kommer til en litt annen fordeling enn NVEs 0/100%. Sweco innser imidlertid at beregningen er vanskelig og tolkningen av NVEs metodebeskrivelse er krevende, og uansett er det NVE som fastsetter fordelingen uavhengig av hva utbygger måtte mene om dette. I fordelingen av konsesjons-kraft og -avgift til ulike kommuner legges det her til grunn NVEs tidligere beregning for overføring av Kvangrevatn.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter beregnes også på grunnlag av økning i kraftgrunnlaget. Konsesjonsavgiften til kommunen er i dag 24 kr/hk. Det gir 0,9-1,1 mill. kr/år til kommunene.

Konsesjonsavgifter skal gi kommunene erstatning for generelle skader og ulemper som ikke blir kompensert på annen måte. De fysiske inngrepene av utbyggingen ligger i Kvinnherad, så slik sett er det naturlig at Kvinnherad tilgodeses.

3 Oppsummering fordeling av inntekter til kommunene.

I Mauranger 2 – prosjektet er det to byggetrinn. Skatteinntektene blir forskjellig om kun 1. byggetrinn realiseres eller om begge byggetrinn bygges samtidig. Tabellen under gjelder for Byggetrinn 1 med 3 års byggeperiode. Tabellen viser netto økning i skatteinntektene fra Folgefonnverkene som følge av en utbygging av Mauranger 2 kraftverk (dagens kroneverdi). Dvs. dette kommer i tillegg til det som kommunene mottar fra dagens Mauranger og Jukla kraftverk.

² Forventet gjennomsnittlig norsk kraftpris i 2040, ref. «Langsiktig kraftmarkedsanalyse», NVE, 2021.

Kvinnherad:	Byggestart	Byggeperiode			Driftsperiode
		År 1	År 2	År 3	År 4 ->
Indirekte inntektskatt	2,0	2,0	2,0		
Eiendomsskatt		6,2	12,4	18,6	1,5
Konsesjonskraft					7,8
Konsesjonsavgift					0,9
Naturressursskatt					0-0,9
SUM [mill.kr/år]	2,0	8,2	14,4	18,6	11,1

Ullensvang:	Byggestart	Byggeperiode			Driftsperiode
		År 1	År 2	År 3	År 4 ->
Indirekte inntektskatt	4,0	4,0	4,0		
Eiendomsskatt					
Konsesjonskraft					
Konsesjonsavgift					
Naturressursskatt					
SUM [mill.kr/år]	4,0	4,0	4,0		

Tabell: Anslått netto økning i skatteinntektene til hver enkelt kommune som følge av utbygging av Mauranger 2, Trinn 1.

Dersom begge byggetrinn realiseres samlet, så vil indirekte inntektskatt og eiendomsskatt i byggetiden øke med nærmere 50%. Eiendomsskatten i driftsperioden vil derimot synke med 13% fordi produksjonsgevinsten er lavere. Kraftgrunnlaget for to byggetrinn er 19% høyere så verdien av konsesjonskraft og inntekten fra konsesjonsavgifter øker med 19%.

Anslaget over er basert på usikre forutsetninger. Det gjelder:

- Byggekostnaden som er grunnlag for eiendomsskatten i byggeperioden.
- Produksjonen som er grunnlag for eiendomsskatt og naturressursskatt i driftsperioden.
- Har kommunen allerede dekket sitt eget behov til alminnelig forbruk fra konsesjonskraft fra eksisterende kraftverk, så vil konsesjonskraften bli tildelt fylkeskommunen.
- Kraftprisen som er grunnlag for merverdien av konsesjonskraft
- Kraftgrunnlaget som er grunnlag for konsesjons-kraft og -avgift.

Videre vil statens inntektsutjevning for kommunene kunne redusere netto gevinst for den enkelte kommune. Naturressursskatt samordnes med statlige overføringer (ikke 100 %), mens eiendomsskatt gjør det ikke.

Oppsummering

Økonomisk gevinst (av en utbygging av Mauranger 2) for Ullensvang kommune kommer primært i byggeperioden, med i størrelsesorden 3-5 mill.kr/år i form av økt inntektsskatt.

Økonomisk gevinst for Kvinnherad kommer primært i driftsperioden med i størrelsesorden 10-12 mill.kr pr år i merinntekt. Noe av denne inntekten kan flyttes til Ullensvang dersom NVE kommer til en annen fordeling av kraftgrunnlaget. Størst reduksjon for Kvinnherad blir det imidlertid dersom kommunen allerede har dekket all alminnelig forbruk med konsesjonskraft. Da vil samlet økt skatteinntekt i driftsperioden reduseres til ca. 3 mill.kr/år. Eiendomsskatten i byggeperioden vil imidlertid bli den samme.

Tallene over gjelder byggetrinn 1. Byggetrinn 1+2 gir noe høyere inntekter.